

Ergenlerin Öznel İyi Oluşlarının Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Değişkenine Göre İncelenmesi*

Analyzing the Subjective Well-Being of Teenagers In Relation to Social Status-Related Risk Taking

Ayşegül UÇAN** Binnaz KIRAN ESEN***

Öz: Bu araştırmanın amacı, ergenlerin öznel iyi oluşlarını toplumsal konum ile ilgili risk alma değişkenine göre incelemektir. Araştırmanın örneklemini 874 (456 kız, 418 erkek) lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacı ile Ergenlerde Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma Ölçeği ve Öznel İyi Oluş Ölçeği (Lise Formu) kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, ergenlerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyleri ile öznel iyi oluş düzeyleri arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre de öznel iyi oluş puanlarının farklılaştığı görülmektedir. Yani yüksek düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluş puanları, orta ve düşük düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluş puanlarına göre daha düşüktür. Cinsiyet açısından ise öznel iyi oluş puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, öznel iyi oluş, risk alma, toplumsal konumla ilgili risk alma

Abstract: The aim of this study is to analyze the subjective well-being of teenagers in relation to the variable of social-status-related risk taking. The sampling group consists of 874 high school students (456 girls, 418 boys). "Scale for Social Status-Related Risk Taking" and "Subjective Well-Being Scale (High School Form)" was administered. The results of the research reveal a reverse correlation between the social status-related risk taking levels of teenagers and their subjective well-being level; and that subjective well-being points vary according to their social-status related risk taking. That is, the subjective well-being points of students who take a high level of social status-related risks are lower than the subjective well-being points of students who take medium and low level of social-status related risks. With regard to gender, there was not a meaningful difference between the subjective well being points. The findings were discussed in light of literature in the field.

Keywords: Teenager, subjective well being, risk taking, social-status related risk taking

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü (2006) sağlığı, sadece hastalık veya sakatlığın olmaması durumu değil, aynı zamanda bütün bir fiziksel, sosyal ve ruhsal iyi oluş durumu şeklinde tanımlamaktadır. "İyi oluş" kavramı, pozitif psikoloji kapsamında, psikolojik işlevsellik (eudomonizm) ve hazcılık (hedonizm) olmak üzere iki temel bakış açısına dayanmaktadır. Psikolojik işlevsellik yaklaşımıyla incelendiğinde iyi oluş, yaşamı tamamen ve derin bir biçimde doyum alacak şekilde yaşamaya odaklanılmasıdır ve "psikolojik iyi oluş" kavramına karşılık gelir. Diğer yandan, hazcılık bakış açısıyla incelendiğinde iyi oluş, olumlu duygulanım varlığına karşılık, olumsuz duygulanımın yokluğudur ve "öznel iyi oluş" olarak nitelendirilir (Diener, 2000). Öznel iyi oluş pozitif psikoloji kapsamında sıklıkla söz edilen kavramlardan biridir. Temel

* Bu çalışma, Ayşegül UÇAN tarafından Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Doç. Dr. Binnaz KIRAN ESEN danışmanlığında yapılan yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümüdür.

** Uzm., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Mersin-Türkiye, e-posta: aysegulucan2011@gmail.com

*** Doç. Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mersin-Türkiye, e-posta: binkiran2009@gmail.com

olarak öznel iyi oluş, iyi olduğunu söyleyen bireyin yaşadığı şeydir. Diener (1984), bireyin yaşam doyumuna, olumlu duygularına ve olumsuz duygularına dair genel bir değerlendirme olarak tanımlanan öznel iyi oluşu, insanların kendi yaşamlarını nasıl değerlendirdikleri, yaşam doyumları, evlilik doyumları, depresyon ve anksiyetenin yokluğu, olumlu ruh hali ve olumlu duygular gibi değişkenleri içeren bir kavram olarak tanımlamaktadır.

Öznel iyi oluş kavramının; (a) olumlu duygulanım, (b) olumsuz duygulanım ve de (c) yaşam doyumunu olmak üzere birbiriyle ilişkili, ancak birbirinden farklı üç ögenin bileşiminden oluştuğu söylenebilir (Diener, 1984; Eryılmaz ve Öğülmüş, 2010; Saygın, 2008). Olumlu duygulanım ve olumsuz duygulanım bileşenleri öznel iyi oluşun duygusal boyutunu; yaşam doyumunu bileşeni ise öznel iyi oluşun bilişsel boyutunu oluşturmaktadır (Türkdoğan, 2010).

Öznel iyi oluş kavramı, anlık mutluluğu değil, daha geniş kapsamda iyi olma halini açıklamaktadır. Yapılan araştırmalara göre sosyo- ekonomik durumun iyi olması, mesleki doyum, eğitim düzeyinin yüksek olması, dışadönük olmak (Diener, Diener ve Diener, 1995; Wilson, 1967), dinin gereklerini yerine getirmek (Witter, Stock, Okun ve Haring, 1985), temel ihtiyaçlar ve sosyal ihtiyaçların karşılanması (Çankaya, 2009; Tay ve Diener, 2011), psikolojik dayanıklılık (Terzi, 2005) içsel güdülenmeye sahip olmak (Özer, 2009), özsaygı (Çelik, 2008) ve sosyal destek (Çevik, 2010; Nur Şahin, 2011; Saygın, 2008) bireylerin öznel iyi oluşu ile pozitif yönde ilişkisi olan olumlu durumları temsil eden değişkenlerden bazılarıdır. Bunun yanı sıra madde kullanımı, sigara kullanımı, saldırganlık, zorbalık, fakirlik, göç, çekingenlik, risk alma davranışı gibi değişkenlerin öznel iyi oluşla negatif yönde bir ilişkisinin olması beklenmektedir. Ancak alanyazında bu değişkenlerin öznel iyi oluşla ilişkisinin incelendiği araştırmalara rastlanmamıştır. Eğitim düzeyi ve benlik saygısı düşük olan, dışsal denetimli, ihtiyaçları yeterince karşılanmayan ve sevgi yoksunluğu yaşayan ergenler, kendilerini ispatlama çabası içine girebilirler. Bu süreç içinde risk alma davranışları sergileyebilirler. Bu açılardan bakıldığında, risk alma davranışı sergileyen ergenlerin öznel iyi oluş düzeylerinin düşük olması beklenmektedir. Atak (2011), ergenlikte risk alma davranışı olarak görülen sigara içme ile hem yaşam doyumunu hem de öznel iyi oluş arasında ters yönde orta düzeyde bir ilişki bulmuştur.

Risk alma davranışları, genel olarak alanyazında sağlığı tehlikeye atan ve hayati tehlike yaratan, yani hastalık veya ölümle sonuçlanma ihtimali yüksek davranışlar olarak belirtilir (Alexander ve ark, 1990; Smith, 2001). Riskli davranışların psikososyal sonuçları, biyomedikal sonuçları kadar zarar vericidir. Başka bir deyişle risk alma, bireyin mevcut durumu değerlendirip söz konusu durum içerisinde tehlike oranı yüksek olan yönü tercih etmesidir (Kıran, 2002). Risk almak veya tehlikeyi göze almak, kişiden kişiye değişen bir durumdur. Tehlikeye atılma, riskli kişilerin psikolojik yapısı ve değerleriyle ilişkili olduğu kadar, yaş faktörüyle de ilişkili olarak değerlendirilmektedir (Vander-Zanden, 1997). Özellikle ergenlik yıllarının yüksek risk potansiyeli taşıyan yıllar olduğu bilinmektedir.

Risk alma davranışları birçok araştırmada norm dışı, uyumsuz ve kural dışı davranışlar olarak nitelendirilmektedir. Ergenlerin gösterdikleri risk alma davranışları hırsızlık, okuldan kaçma, kopya çekme, kavga etme, sigara ve madde kullanımı, yasalara ve kurallara karşı gelme ve cinsel deneyim olarak kabul edilmektedir (Eryılmaz Gülgez, 2007; Kıran, 2002). Ülkemizde ergenler genellikle yalan söylemek, argo konuşmak, okul kurallarına uymamak, kavga etmek gibi toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları—sergiledikleri görülmektedirler. Bunlar, akran grupları tarafından "cesaret" olarak nitelendirilecek türde davranışlar olduğu için birçok ergenin hayatının bir döneminde gerçekleştirebileceği davranışlardır.

Alanyazın incelendiğinde, risk alma davranışı ile cinsiyet, yaş, eğitim gibi sosyodemografik değişkenlerin incelendiği araştırmalarda birbirinden farklı sonuçlar elde edildiği (Nur Şahin, 2011; Özmen, 2006; Yılmaz, 2000), risk alma, kural dışı davranışlar, madde kullanımı gibi değişkenlerin yordayıcılarının incelendiği araştırma sonuçlarına göre ise, heyecan arayışı, benmerkezcilik ve akran baskısı değişkenlerinin yordayıcı olduğu (Essau, 2004; Grene, Krcmar, Walters, Rubin ve Hale, 2000; Kıran, 2002) görülmektedir.

Yukarıda tartışılan görüşler incelendiğinde risk alma davranışı ve psikolojik iyi oluş veya bu değişkenlerle ilgili olduğu psikolojik yapıların ayrı ayrı çalışıldığı görülmektedir.

Ayrıca ülkemizde öznel iyi oluş kavramının yetişkin örneklerle çalışıldığı saptanmıştır. Ergenler üzerinde öznel iyi oluşla ilgili çalışmanın olmaması, ergenlikte risk alma davranışının daha fazla görülmesi ve bu durumun ergenin gelişimini ve öznel iyi oluşunu etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarının ergenlerin kimlik kazanımı sırasında desteklenmelerine önemli katkılar sunması beklenmektedir. Bu nedenle bu çalışmada ergenlerin öznel iyi oluşlarının toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Ergenlerin öznel iyi oluşları ile toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Ergenlerin öznel iyi oluşları, toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?
3. Ergenlerin öznel iyi oluşları, cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Mersin ilinde bulunan genel liselere devam eden öğrencilerdir. Örneklem, tabakalı örnekleme yolu ile seçilmiştir. Yani Öncelikle sosyoekonomik seviyelerine göre okullar ayrıldıktan sonra okulların ve bu okullardaki öğrencilerin sayıları belirlenip, oranlanarak kura yoluyla belirlenmiştir. Örneklemi, Mersin ilinin merkez ilçelerinde bulunan yedi genel liseye devam eden 456 kız, 418 erkek toplam 874 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacı ile Ergenlerde Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma Ölçeği ve Öznel İyi Oluş Ölçeği (Lise Formu) kullanılmıştır.

Ergenlerde Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma Ölçeği (ETKİRAÖ)

Gullone ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen, Kıran (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Ergenlerde Risk Alma Ölçeği (ERAÖ), 26 maddeden oluşan beş dereceli likert tipi bir ölçektir. Toplumsal konumla ilgili risk alma, trafikle ilgili risk alma ve madde kullanımıyla ilgili risk alma alt ölçeklerinden oluşmaktadır. ERAÖ'nün güvenilirliği için iç tutarlık (Cronbach Alpha) katsayıları sırayla; ölçeğin tümü için .88, toplumsal konumla ilgili risk alma .84, trafik ile ilgili risk alma .74 ve madde kullanımı ile ilgili risk alma .62'dir. ERAÖ'nün yapı geçerliliği Varimax Dönüşümlü Temel Bileşenler Analizi kullanılarak saptanmıştır. ERAÖ'yü oluşturan üç faktör toplam varyansın % 40,13'ünü açıklamaktadır. Ayrıca ERAÖ'nün geçerliliğine ilişkin ikinci analizde benzer ölçekler geçerliliğine bakılmıştır. Bayar (1999) tarafından geliştirilen Risk Alma Ölçeği ve ERAÖ'den elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayısı .87'dir (Kıran, 2002).

Araştırma kapsamında sadece toplumsal konumla ilgili risk alma davranışı ölçülmek istenmiştir. Bu nedenle çalışmada kullanılmak üzere ergenlerin toplumsal konumla ilgili risk alma davranışlarını ölçmek için yeni bir ölçeğe ihtiyaç duyulmuştur. Ergenlerde Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma Ölçeği'ni geliştirme çalışmasında ilk olarak ERAÖ'nün toplumsal konumla ilgili risk alma maddeleri alınmıştır. İkinci aşamada lise onuncu sınıfa devam eden 55 öğrenciden kendileri için toplumsal konumlarıyla ilgili risk aldıklarını gösteren davranışları açık uçlu soru sorularak belirtmeleri istenmiştir. Bu cevaplardan birbirine benzeyenler ve yakın olanlar birleştirilerek en az beş ergen tarafından belirtilen maddeler listelenmiştir. Sonuçta elde edilen 11 madde Ergenlerde Risk Alma Ölçeği'nden alınan 15 maddeye eklenmiş ve 26 maddelik yeni bir ölçek oluşturulmuştur.

ETKİRAÖ'nün maddeleri, ergenlerin risk aldıkları çeşitli davranışları gösteren 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekten elde edilebilecek en yüksek puan 85, en düşük puan ise 17' dir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması bireyin toplumsal konumla ilgili risk alma davranışının

fazla olduğunu göstermektedir. ETKİRAÖ'nün deneme formu lise dokuz, on ve on birinci sınıfa devam eden 304 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır. Her bireyin her bir maddeden aldığı puan bilgisayara aktarılarak istatistiksel analizlere geçilmiştir.

Ergenlerde Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Ölçeği'nin (ETKİRAÖ) Geçerlik Çalışması
ETKİRAÖ'nün yapı geçerliğini saptamak için faktör analizi uygulanmıştır. Bu çalışmada bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az .30'luk faktör yüküne sahip olması ve birden fazla faktörde yer alan bir maddenin faktörlerden birindeki yükünün, diğerinden en az .10 değerinden daha büyük olması ilkesi benimsenmiştir. Böylece faktörler arasındaki bağımsızlığın artırılmasına çalışılmıştır. Faktör analizinin ilk aşamasında ETKİRAÖ'nün tek boyutlu olup olmadığı Temel Bileşenler Analizi ile test edilmiştir. Bu işlem sonucunda özdeğeri 1'in üzerinde 4 faktör bulunmuştur. Bu analiz sonunda faktör yükü .30'ün altında olan 5 madde ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin birbirinden ilişkisiz faktörlere ayrışması beklentisi de Varimax dik döndürme tekniği uygulanarak incelenmiştir. Varimax dik döndürme tekniği sonucu maddelerin 17'si birinci faktörde, 2'si ikinci faktörde ve diğer 2'sinin de üçüncü faktörde toplandığı görülmüştür. Ölçeğin amacı ergenlerde toplumsal konumla ilgili risk almayı ölçmek olduğu için ikinci ve üçüncü faktörde görünen ve adlandırılmayan 4 madde çıkarılarak 17 maddelik Ergenlerde Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma Ölçeği (ETKİRAÖ) oluşturulmuştur. Faktör analizi sonucunda ölçekte kalmasına karar verilen maddelerin faktör yük değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. ETKİRAÖ'nün Faktör Analizi Sonuçları

Madde No	FaktörYükdeğeri	Madde No	FaktörYükdeğeri
M1	,404	M15	,661
M5	,659	M16	,538
M7	,472	M18	,336
M8	,507	M19	,556
M9	,317	M22	,727
M10	,470	M24	,650
M12	,738	M25	,557
M13	,627	M26	,700
M14	,465		

ETKİROÖ'nün maddeleri olarak yalan söylemek, başkalarının eşyalarını izinsiz almak, kavgaya etmek, okul kurallarına uymamak v.b şeklinde ifade edilmektedir. ETKİRAÖ'nün faktör analizi ile belirlenen Toplumsal Konumla İlgili Risk Alma adı, maddelerin özellikleri dikkate alınarak verilmiştir. ETKİRAÖ'deki maddelerin özdeğeri, açıklanan varyans yüzdesi Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. ETKİRAÖ'nün Faktör Analizi Sonuçları

Faktör	Özdeğer	Varyans (%)	Toplam Varyans (%)
F	5,453	32,076	32,076

Tablo 2’de görüldüğü gibi faktörün açıkladığı varyans % 32,076’dır. Açıklanan varyans oranının % 30’un üzerinde olması, davranış bilimlerinde yapılan test geliştirme çalışmalarında yeterli görülmektedir (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2010).

Ergenlerde Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Ölçeği'nin (ETKİRAÖ) Güvenirlik Çalışması ETKİRAÖ'nin güvenirlik çalışması için iç tutarlık katsayıları (Cronbach alpha) hesaplanmıştır. Ölçeğin 17 maddelik tümü için iç tutarlık katsayısı (n = 304) .86'dır.

Öznel İyi Oluş Ölçeği (ÖİÖÖ) – (Lise Formu)

Öznel iyi Oluş Ölçeği (Lise Formu), kişinin yaşam doyumunu etkileyen alanlara ilişkin kişisel yargılar ile olumlu ve olumsuz duygu ifadelerinden oluşan 37 maddelik bir ölçektir. Tuzgöl Dost (2004) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde geliştirilen Öznel İyi Oluş Ölçeği'nin, Özen (2005) tarafından lise formu geliştirilerek lise öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçek maddelerinin 22'si olumlu, 15'i olumsuz ifade şeklindedir. Olumsuz ifadeler 1, 3, 5, 9, 12, 16, 17, 20, 22, 25, 28, 30, 31,33 ve 36. maddelerdir. Olumsuz ifadelerin puanlanması tersine çevrilerek yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 185, en düşük puan ise 37'dir. Ölçekten alınan yüksek puan öznel iyi oluşun yüksek, düşük puan öznel iyi oluşun düşük olduğunu göstermektedir (Özen, 2005). Güvenirlik çalışmaları sonucunda, ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .91; test- tekrar-test uygulaması sonucu hesaplanan Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı .82 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, ölçeğin ergenler için güvenilir bir ölçek olduğu düşünülmektedir (Özen, 2005).

Ölçeğin yapı geçerliği için faktör analizi yapılmıştır. Özen (2005) ile Tuzgöl Dost'un (2004) üniversite öğrencileri için hazırladığı formun faktör yapısı karşılaştırıldığında uyum katsayısının .85 olduğu görülmüştür. Bu katsayı iki grubun faktör yapılarının büyük ölçüde benzerlik gösterdiğine işaret etmektedir. Ölçeğin ölçüt geçerliğine Oskay (1988) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 'Reynolds Ergen Depresyon Ölçeği' ile bakılmıştır. Öğrencilerin her iki ölçekten aldıkları puanlar arasındaki korelasyon Spearman'ın rho katsayısı ile hesaplanmış ve puanlar arasında -.60 değerinde olumsuz ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<.01) (Özen, 2005). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .91 olarak bulunmuştur. Bulunan bu sonuç, ölçeğin uygulamaya uygun olduğunu göstermektedir.

İşlem

Araştırmanın verileri, 2011-2012 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Mersin merkez ilçelere bağlı yedi genel lisenin 1, 2 ve 3. sınıfında öğrenim gören öğrencilere Ergenlerde Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Ölçeği ve Öznel İyi Oluş Ölçeği (Lise Formu) uygulanması ile elde edilmiştir. Uygulamanın yapılabilmesi için Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır. Uygulama sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir. Uygulama sırasında araştırmanın amacına ilişkin kısa bir açıklama yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ölçek maddelerine samimi bir şekilde cevap vermelerine ve verecekleri cevapların gizli kalacağına vurgu yapılmıştır. Uygulamalar yaklaşık 30 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Uygulama sırasında öğrenciler tarafından doldurulan ölçek formları bilgisayar ortamına aktarılmıştır. SPSS 20.0 paket programı kullanılarak verilerin analizi yapılmıştır. Yapılan analizlerde öğrencilerin öznel iyi oluş düzeyleri toplam puan üzerinden hesaplanmıştır. Toplumsal konum ile ilgili risk alma değişkeni ise, Z puanına göre "orta" "düşük" ve "yüksek" olmak üzere üç kategoride ele alınmıştır. Öğrencilerin öznel iyi oluşları ve toplumsal konumla ilgili risk alma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Cinsiyetleri farklı lise öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının öğrencilerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla çift yönlü ANOVA kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada ilk olarak, ergenlerin öznel iyi oluşları ile toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin Öznel İyi Oluş Ölçeği'nden aldıkları puanların ortalaması 137,89 standart sapması 21,88 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Ölçeği'nden aldıkları puanların ortalaması 34,03 standart sapması 12,4'tür. Öğrencilerin öznel iyi oluş düzeyleri ile toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyleri arasında hesaplanan korelasyon katsayısı $r = -.26$, ($p < .05$) olarak hesaplanmıştır. Buna göre, lise öğrencilerinin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyleri arttıkça öznel iyi oluşları azalmaktadır.

Ergenlerin cinsiyetlerine ve toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre öznel iyi oluşları arasındaki fark incelenmiştir. Cinsiyetlerine ve toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre Öznel İyi Oluş Ölçeği'nden aldıkları puanların aritmetik ortalama ve standart sapmaları Tablo. 3'de verilmiştir.

Tablo3. *Cinsiyete ve Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Düzeylerine Göre Öznel İyi Oluş Ölçeğinden Aldıkları Puanların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları*

Cinsiyet	Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Düzeyi	n	\bar{X}	s
Kız	Düşük	97	151.13	20.34
	Orta	325	135.48	22.17
	Yüksek	34	124.7	23.96
	Toplam	456	138	23.09
Erkek	Düşük	40	146.02	19.1
	Orta	273	138.8	19.72
	Yüksek	105	131.95	21.61
	Toplam	418	137.77	20.5
Toplam	Düşük	137	149.64	20.05
	Orta	598	137	21.13
	Yüksek	139	130.17	21.88

Öğrencilerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine ve cinsiyetlerine göre Öznel İyi Oluş Ölçeği'nden aldıkları puanların ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan çift yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. *Öğrencilerin Toplumsal Konum ile İlgili Risk Alma Düzeylerine ve Cinsiyetlerine Göre Öznel İyi Oluş Ölçeği'nden Aldıkları Puanlara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Grup içi					
Cinsiyet	368.643	1	368.643	0.82	.363
Toplumsal Konum ile İlgili Risk Alma Düzeyi	22607.855	2	11303.927	25.37	.000
Cinsiyet x Risk Alma Düzeyi	2315.519	2	1157.760	2.59	.075
Hata	386651.306	868	445.451		
Toplam	418037.937	873			

Tablo 4’de görüldüğü gibi, öğrencilerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre öznel iyi oluşlarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F(1, 868) = 25.37, p < .01$). Cinsiyetlerine göre ise öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F(1, 868) = .82, p > .05$). Cinsiyet ve toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyi etkileşiminde de anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmüştür ($F(2, 868) = 2.59, p > .05$).

Öğrencilerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre öznel iyi oluşlarında anlamlı olan farklılığın kaynağını bulmak için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Tukey HSD sonuçlarına göre, "düşük" düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrenciler ile "orta ve yüksek" düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrenciler arasında toplam öznel iyi oluş puanları açısından düşükler lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir (toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyi düşük olanların $\bar{X} = 149.64$, toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyi orta olanların $\bar{X} = 137$, toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyi yüksek olanların $\bar{X} = 130.17$). Aynı farkın, "orta" " düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrenciler ile "yüksek" " düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrenciler ($p = .002$) arasında da olduğu görülmektedir. Yani yüksek düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluş puanları, orta ve düşük düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluş puanlarından daha düşük olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ergenlerin toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeyleri ile öznel iyi oluş puanları arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre de öznel iyi oluşlarının farklılaştığı görülmektedir. Cinsiyet açısından ise öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Elde edilen bulgulara göre, yüksek düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluşları, orta ve düşük düzeyde toplumsal konum ile ilgili risk alan öğrencilerin öznel iyi oluşlarına göre daha düşüktür. Alanyazına bakıldığında bu iki değişkenin birlikte incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak bu değişkenlerle ilişkili olduğu düşünülen bazı değişkenlerin incelendiği çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Risk almak veya tehlikeye atılmak, kişiden kişiye değişen bir durumdur. Tehlikeye atılma, riskli kişilerin psikolojik yapısı ve değerleriyle ilişkili olduğu kadar, yaş faktörüyle de ilişkili olarak değerlendirilmektedir (Vander-Zanden, 1997). Peery (2000), ergenlerde görülen riskli davranışların kısa ve uzun vadede sağlığı olumsuz etkilediğini belirtmektedir. Santor, Messervey ve Kusumakar (2000) çalışmalarında riskli davranışların potansiyel psikososyal güçlüklerle ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Yılmaz’da (2011), lise öğrencilerinin kural dışı davranışları ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiye bakmıştır ve yaşam doyumu düşük olan öğrencilerin, yaşam doyumu orta ve yüksek düzeyde olan öğrencilere göre daha fazla kural dışı davranışlar sergilediklerini belirtmektedir.

Sigara ve alkol kullanımı, ergenlerde sık rastlanan risk alma davranışlarındandır. McCann'a (2010) göre öznel iyi oluş ile sigara içme sıklığı arasında ters yönde bir ilişki vardır. Sigara içme sıklığı arttıkça öznel iyi oluş düşmektedir. Benzer bir sonuca Atak (2011) da ulaşmıştır. Atak (2011) yaptığı çalışmada sigara içme ile hem yaşam doyumu hem de öznel iyi oluş arasında ters yönde bir ilişki bulmuştur. Ayrıca İlhan (2011), sigara ve alkol kullanımı ile öznel iyi oluş arasında ters yönde bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Yani sigara ve alkol kullanım sıklığı arttıkça öznel iyi oluş puanı düşmektedir.

Araştırmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Daha önce yapılan birçok araştırma, bu sonucu desteklemektedir (Çelik, 2008; Çevik, 2010; Kalafat, 1996; Nur Şahin, 2011; Tuzgöl Dost, 2004; Wilson 1967). Yapılan tüm bu araştırmalara göre, cinsiyet değişkeninin öznel iyi oluş üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı söylenebilir ancak mutluluk ve mutsuzluğun dışı vurum biçiminde cinsiyete göre farklılık gözlenebilmektedir. Myers ve Diener (1995), kadınların erkeklere göre depresyon ve kaygıya iki kat fazla eğilimli, erkeklerin ise antisosyallığe ve alkolizme kadınlara göre beş kat daha fazla eğilimli olduğunu söylemektedirler.

Öznel iyi oluş, kişinin kendisini değerlendirmesini merkeze alır (Diener, 1984). Ergenlik döneminde olan lise öğrencilerinin kendilerine yönelik olumsuz değerlendirmeleri, onların öznel iyi oluşlarının düşük olmasına ve gelişim görevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirememelerine neden olabilmektedir. Öznel iyi oluş düzeyinin düşük olması, ergenin herhangi bir alanda başarı gösterememesine, sosyal açıdan onu tatmin edecek ilişkiler kuramamasına ve kendisini değersiz hissetmesine neden olabilmektedir. Dolayısıyla ergen, kendini ispatlama çabası içinde olduğundan veya heyecan, haz gibi duyguların onu mutlu edeceğini düşündüğünden risk alma davranışlarına yönelebilmektedir. Ergenlerin kendilerine yönelik olumlu değerlendirmeleri, onların öznel iyi oluşlarının yüksek olmasını ve gelişim görevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmelerini sağlayabilmektedir. Öznel iyi oluşu yüksek olan ergen, kendi yaşam amaçlarının farkındadır ve onlara yoğunlaşmıştır. Ayrıca toplumla uyum içinde yaşayabilmektedir. Dolayısıyla toplum kurallarının dışına çıkma ihtiyacı duymayacağı ve risk alma davranışları sergilemeyeceği düşünülmektedir.

Ayrıca, ergenlerin öznel iyi oluşlarının toplumsal konum ile ilgili risk alma düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin incelendiği bu çalışmada öncelikle “Ergenlerde Toplumsal Konum İle İlgili Risk Alma Ölçeği'nin (ETKİRAÖ)” revizyon çalışması yapılmıştır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda ölçeğin kullanılabilirliği sonucuna varılmıştır. Araştırma kapsamında, toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları ile öznel iyi oluş arasında olumsuz yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu doğrultuda, gelecekte yapılacak araştırmalarda toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları gibi olumsuz durumları ifade eden değişkenlerle (akran baskısı, zorbalık v.b.) öznel iyi oluş değişkeni arasındaki ilişkiler incelenebilir. Öznel iyi oluş düzeyleri düşük olan ergenlerin, riskli davranışlar sergilemeye daha açık olduğu düşünülmektedir; dolayısıyla kişisel ve sosyal açıdan daha çok desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Ergenlerin sosyal gelişimlerinin desteklenmesinin onların toplumsal konum ile ilgili risk alma davranışları sergilemelerini azaltacağı ve öznel iyi oluşları üzerinde olumlu etkisi olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle liselerde görev yapan psikolojik danışmanların ergenlerin sosyal becerilerini geliştirecek çalışmalar yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Alexander, C. S, Kim Y. J, Ensminger M, Johnson K. E, Smith B. J. & Dolan L. J. (1990). A measure of risk taking for young adolescents: reability and validity assesments, *Journal of Youth And Adolescence*, 19(6), 559- 569.
- Atak, H. (2011). Yetişkinliğe geçiş yıllarında sigara içme davranışının psikososyal belirleyicileri ve sigara içmenin yaşam doyumu ve öznel iyi oluşla ilişkisi, *Klinik Psikiyatri*, 14, 29-43.
- Çankaya, C. Z. (2009). Öğretmen adaylarında temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve iyi olma, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 691-711.
- Çelik, Ş. (2008). *Lise öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının duygusal zeka açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çevik, N. (2010). *Lise öğrencilerinin öznel iyi oluşlarını yordayan bazı değişkenler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95, 542-575.
- Diener, E., Diener, M. ve Diener, C. (1995). Factors predicting the subjective well-being of nations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 85-864.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness and aproposal for a national index. *American Psychologist*, (55), 34-43.
- Eryılmaz, A. ve Öğülmüş, S. (2010). Ergenlikte Öznel İyi Oluş Ve Beş Faktörlü Kişilik Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 189-203.

- Eryılmaz Gülgez, Ö. (2007). *Lise öğrencilerinin olumsuz risk alma davranışlarının psikolojik belirtiler, yaş ve cinsiyet değişkenleri açısından incelenmesi: Ankara ili örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Essau, C. (2004). Risk-taking behaviour among German adolescent. *Journal of Youth Studies*, 7(4), 499-512.
- Greene K., Krmar M., Walters L. H., Rubin D. L. & Hale J. L. (2000). Targeting adolescent risk-taking behaviors: the contributions of egocentrism and sensation-seeking. *Journal Of Adolescence*, 23, 439-461.
- İlhan, T. (2011). *Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları ve madde kullanımı*, XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.
- Kalafat, S. (1996). *Depresyon ve mutlulukta otomatik düşüncelerin rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Kıran, B. (2002). *Akran baskısı düzeyi farklı olan öğrencilerin risk alma, sigara içme davranışı ve okul başarılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McCann, S. J. (2010). Subjective well-being, personality, demographic variables, and American state differences in smoking prevalence, *Nicotine & Tobacco Research: Official Journal Of The Society For Research On Nicotine and Tobacco*, 12(9), 895-904.
- Myers, D. G. & Diener, E. (1995). Who is Happy?, *Psychological Science*, 6.
- Nur Şahin, G. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kendini açma, öznel iyi oluş ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özen, Ö. (2005). *Ergenlerin Öznel İyi Oluş Düzeyleri*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özer, G. (2009). *Öz-Belirleme Kuramı çerçevesinde ihtiyaç doyumu, içsel güdülenme ve bağlanma stillerinin üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarına etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özmen, O. (2006). *Türk ergenlerinde risk alma davranışlarını yordayan değişkenler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara.
- Perry, C. L. (2000). Preadolescent and adolescent influences on health, *Promoting Health: Intervantion Strategies From Social and Behavioral Research*, Washington D. C: National Academy Press, 217-244.
- Saygın, Y. (2008). *Üniversite öğrencilerinin sosyal destek, benlik saygısı ve öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Smith, M. L. (2001). Adolescence: Change and continuity-peer pressur. (Online). Web: www.yahoo.com/bin/search. adresinden Mart 2013 tarihinde erişilmiştir.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2010). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*. (3. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Santor, D., Messervey, A. D., & Kusumakar, V. (2000). Measuring peer pressure, popularity, and conformity in adolescent boys and girls: Predicting school performance, sexual attitudes, and substance abuse, *Journal of Youth and Adolescence*, 29,(2), 163-182
- Tay, L., & Diener, E. (2011). Needs and Subjective well-being around the world. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(2), 354-365.
- Terzi, Ş. (2005). *Öznel iyi olmaya ilişkin psikolojik dayanıklılık modeli*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tuzgöl Dost, M. (2004). *Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Türkdoğan, T. (2010). *Üniversite öğrencilerinde temel ihtiyaçların karşılanma düzeylerinin öznel iyi oluş düzeyini yordamadaki rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Vander- Zanden, James, W. (1997). *Human Development*. New York: The Mc Graw-Hill Companies, INC, Sixth Edition.
- Wilson, W. (1967). Correlates of avowed happiness. *Psychological Bulletin*, 67(4), 294-306.
- Witter, R. A., Stock, W. A., Okun, M. A., & Haring, M. J. (1985). Religion and Subjective Well-Being in Adulthood: A Quantitative Synthesis, *Review of Religious Research*, 26.
- World Health Organization. (Online). Web: http://www.who.int/governance/eb/who_constitution_en.pdf adresinden Şubat 2013 tarihinde indirilmiştir.
- Yılmaz, T. (2000). *Ergenlerde risk alma davranışlarının incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yılmaz, Y. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinde görülen kuraldışı davranışların yordayıcılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Subjective well-being is one of the most frequently used concepts in positive psychology. Diener (1984) argues that subjective well being, which is defined as a global evaluation of an individual's life satisfaction, feelings of fulfillment, positive and negative emotions, covers many variables including how individuals view their lives, their life satisfaction, fulfillment of marriage, lack of depression and anxiety positive mood and positive emotions. It can be stated that the concept of subjective well-being is comprised of these three components which are interrelated to an extent but also different from each other: (a) positive emotions, (b) negative emotions, (c) life satisfaction. (Diener, 1984; Eryılmaz and Öğülmüş, 2010; Saygın, 2008). The components of positive emotions and negative emotions constitute the emotional dimension of subjective well-being while life satisfaction component constitutes the cognitive dimension of subjective well-being (Türkdoğan, 2010).

According to the research, some of the variables which represent the positive situations and also have a positive correlation with subjective well-being of individuals are a good social-economic status, professional satisfaction, extrovertedness (Wilson, 1967; Diener, Diener and Diener, 1995), fulfilling religious requirements (Witter, Stock, Okun and Haring, 1985), fulfillment of basic needs and social needs (Çankaya, 2009; Tay and Diener, 2011), psychological endurance (Terzi, 2005), intrinsic motivation (Özer, 2009), self-respect (Çelik, 2008) and social support (Saygın, 2008; Çevik, 2010; Nur Şahin, 2011). On the other hand, it is anticipated that variables which represent negative situations such as substance use, smoking, aggression, bullying, migration, shyness, risk taking would have a negative correlation with subjective well-being. Negative risk taking actions in teenagers are identified in literature as health-endangering, fatally risky behaviours, that is, behaviours with a high risk of ailment or death (Alexander and ark, 1990; Smith, 2001). The psycho-social implications of risky behaviours are as damaging as their biomedical implications. In another words, risk taking is an individual's considering current situation at hand and preferring to take the direction which poses the highest-risk (Kıran, 2002). The risk taking behaviours of teenagers are accepted as stealing, skipping school, cheating, tobacco and substance use, disobedience to laws and rules,

and sexual experience (Kiran, 2002; Eryılmaz Gülgez, 2007). In our country, teenagers usually are involved in the social-status-related risk taking behaviors such as lying, using swearwords, violation of school rules, and fighting. Since these are the kinds of behaviors which are identified as “courage” by peer groups, they are things which many teenagers may demonstrate in a phase in their lives.

The objective of this research is to examine whether the subjective well-being of teenagers demonstrate a variation according to the social-status related risk taking levels.

Method

The sampling group of the study consisted of 874 students (456 girls, 418 boys) from seven high schools located in Mersin province and central districts. The instruments used were the “Scale for Subjective Well-Being (High School Form)” and “Scale for Social Status Related Risk Taking in Teenagers” (ETKİRAÖ), where the latter was revised by the researcher. As a result of the factor analysis for ETKİRAÖ, it was identified that the scale accounted for 32,08 % of the total variance. With the data collected from 304 high school students for a 17-item scale, the internal consistency was identified as .86. These findings indicate that the scale is a valid and reliable measuring instrument.

The analysis of data rendered by the research was conducted using a SPSS package program. The dependent variable of the research is subjective well-being, while the independent variable is gender and social-status-related risk taking. During the analyses, the subjective well-being of students were calculated out of total points. The gender variable was handled in two categories of girls and boys. The social-status related risk taking variable were analyzed in three categories according to the Z point, which are “medium”, “low” and “high”. Pearson Moments Multiplication Correlation Coefficient was used in order to examine the relation between subjective well-being of students and the levels of social-status-related risk taking. Bilateral ANOVA was used to analyze whether there is a variation in the subjective well-being of high school students of different genders with regard to their levels of social-status related risk taking.

Discussion and Conclusion

The correlation coefficient calculated between the students’ subjective well-being levels and their social-status related risk taking levels was ($r=-.26$, $p<.05$). This result indicates that as the social-status related risk taking levels of high school students increase, their subjective well-being levels decrease. It is seen that there is a meaningful reverse correlation between the social-status related risk taking levels of teenagers and their subjective well-being levels and that their subjective well-being levels vary according to their social-status related risk-taking levels. That is, the subjective well-being of students who take a high level of social-status related risk is lower than the subjective well-being levels of students who take a medium and low level of social-status-related risk. A research into the literature revealed many research results which support this finding (McCann, 2010; Atak, 2011; İlhan, 2011; Yılmaz, 2011). No meaningful difference was found between the subjective well-beings of different genders ($F(1, 868)=0.82$, $p>.05$). Many previous researches support this result (Wilson 1967; Kalafat, 1996; Tuzgöl Dost, 2004; Çelik 2008; Çevik, 2010; Nur Şahin, 2011). There was no meaningful difference between the interaction with gender and social-status related risk-taking levels ($F(2,868)=2.59$, $p>.05$). Subjective well-being centralizes the self-evaluation of the individual (Diener, 1984). Negative evaluation of high school students about themselves, may lead to low levels of subjective well-

being and their not being able to fulfill their developmental duties. A low level of subjective well-being may cause failure to perform well in a given field, inability to build social relations which will satisfy them and the feeling of being worthless. Therefore the teenager may turn to risk-taking behavior for the feeling of proving himself/herself or with the idea that excitement and pleasure will make them happy. Positive self-evaluations of teenagers, on the other hand, may lead to a high level of subjective well-being and better performance of fulfilling developmental duties. A teenager with a high level of subjective well-being is aware of its life objectives and is concentrated on these objectives. He/she can also adapt to the society. It is therefore thought that the teenager will not feel the need to be in violation of the social rules and not demonstrate risk-taking behaviors.

Under the research, a negative meaningful correlation was identified between the social status and risk taking behavior. In this respect, future studies can treat relations between variables which indicate negative situations like social-status-related risk taking (peer pressure, bullying, etc.) and the variable of subjective well-being. It is thought that teenagers with a low level of subjective well-being are more inclined to demonstrate risky behaviors; therefore they need more personal and social support. It is concluded that supporting the social development of teenagers will decrease the instances of social-status related risk taking behavior and will have a positive impact on their subjective well-being. Thus, it is advised that the psychological counselors who work in high schools conduct activities which will improve the social skills.